

Григорій Павлович ЖУРАВЕЛЬ

кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: zhuravelhp@gmail.com

Юрій Григорович ЖУРАВЕЛЬ

кандидат економічних наук,
казначей,
ТОВ «БАСФ Т. О. В. »
E-mail: y.zhuravel@gmail.com

**ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ**

Журавель, Г. П. Формування інвестиційних ресурсів для інноваційного розвитку економіки [Текст] / Григорій Павлович Журавель, Юрій Григорович Журавель // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. – Том 27. – № 1. – С. 35-42. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Для підвищення рівня конкурентоспроможності економіки України необхідно провести комплексну модернізацію, що передбачає зміну її структури, реконструкцію та створення сучасних виробництв із технологічним рівнем, що відповідає стандартам індустриальних держав, нагромадження основного капіталу, збільшення випуску інноваційної продукції, розширення внутрішнього ринку, підвищення соціальних стандартів, формування ефективної системи інвестиційного забезпечення сталого розвитку національної економіки.

Мета. Метою дослідження є розробка теоретико-організаційних засад і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення механізму формування інвестиційних ресурсів для інноваційного розвитку національної економіки.

Результати дослідження. Розглянуто теоретико-організаційні аспекти інноваційного розвитку вітчизняної економіки та його фінансового забезпечення. Проведено аналіз і оцінено динаміку показників конкурентоспроможності національної економіки у світовому глобалізаційному просторі і її інвестиційної спроможності. Виявлено обмеженість окремо взятих методів фінансування для проведення інноваційної модернізації. Розкрито незадіяні джерела фінансових ресурсів для індустриального розвитку, аргументовано необхідність їх об'єднання для відповідної мети, розроблено рекомендації, спрямовані на удосконалення механізму формування консолідованих фінансових ресурсів різних власників і оптимальну структуру консолідованого інноваційного фонду. Обґрунтовано підходи до реформування моделі формування об'єданого інвестиційного фонду фінансування інноваційних проектів і його використання.

Ключові слова: конкурентоспроможність; інноваційний розвиток; фінансовий потенціал; інвестиційний фонд; сталий розвиток; інноваційні проекти.

Hryhoriy Pavlovych ZHURAVEL

PhD in Economic,
Professor,
Department of Accounting in Production Area,
Ternopil National Economic University
E-mail: zhuravelhp@gmail.com

Yuriy Hryhorovych ZHURAVEL

PhD in Economics,
Treasurer,
«BASF T. O. V. » LLC, Kyiv
E-mail: y.zhuravel@gmail.com

FORMATION OF INVESTMENT RESOURCES FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ECONOMY

Abstract

Introduction. *In order to improve the competitiveness of economy of Ukraine, it is necessary to complete a complex modernization, which requires structural change of the economy, reconstruction and launch of modern production facilities on the level of industrial countries. Furthermore, the accumulation of capital, increase of innovative products production, strengthening of domestic market, improvement of social standards are the key elements to enhance economy's competitiveness.*

Purpose. *The article aims to develop theoretical and organizational principles and practical recommendations in order to improve the mechanism of investment resources of formation for innovative development of national economy.*

Results. *Theoretical and organizational aspects of innovative development of national economy and its financial support have been considered in this research. Various indicator's dynamics of national economic competitiveness and its investment capacity have been analysed and indicated. Furthermore, several methods of financing of innovative modernization have been discovered. Unused financial resources for industrial development have been determined. The authors have explained the need for their consolidation for certain purpose. Recommendations to improve the mechanism of consolidated funds from different owners have been worked out. The optimal structure of consolidated innovation fund has been analysed.*

Keywords: *competitiveness; innovative development; financial capacity; investment funds; sustainable development; innovation projects.*

JEL classification: O16, P42

Вступ

Дослідження показали, що в Україні сформувалась неефективна структура економіки з екстенсивним розвитком добувних галузей, де понад 2/3 промислового виробництва припадає на ті, що виробляють сировину, матеріали та енергетичні ресурси, частка машинобудування в структурі промисловості не перевищує 7-12 %, а питома вага підприємств, які впроваджували інновації, близько 15 %, частка інноваційної продукції становить 2-4 %. Такі показники нижчі від тих, що визначені критеріями індустріального прориву.

Незадовільний стан індустріального розвитку України спричинений технічною і технологічною відсталістю та високим рівнем зносу основних засобів. Перелічені фактори сукупно зумовлюють низькі міжнародні позиції України в індексі глобальної конкурентоспроможності, де наша держава у 2015 р. посіла 79 місце, а за якістю інститутів – 130 місце, за показниками інноваційного і технологічного потенціалу – відповідно 54 та 86 місця. У 2015 році кризові тенденції в реальному секторі економіки поглибилися. Зниження ВВП відбулося в усіх агрегованих напрямках діяльності: переробній, добувній промисловості, сільському господарстві, транспорті [1, с. 435]. Стійка тенденція до скорочення промислового виробництва обумовлена загостренням інвестиційної кризи і обмеженістю джерел залучення інвестицій. Зниження рентабельності виробництва позбавили промисловість власних коштів. Песимістичні настрої іноземних інвесторів вплинули на скорочення обсягів іноземних інвестицій. Криза у банківському секторі України не дозволяє відновити кредитування промисловості [1, с. 346]. Тому в національній економіці мають бути задіяні кардинально нові механізми, що ґрунтуються на ідеології інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток є основою для перебудови всіх систем суспільства. Структурно-технологічні зміни та дієві інститути мають стати базовими індустріальними передумовами

інноваційної модернізації. Структурні зміни необхідні як загалом в економіці (між видами економічної діяльності), так і в промисловому сегменті. Інноваційний розвиток розпочинається тоді, коли проводяться прогресивні зміни в суспільстві, основними з яких є зміна структури економіки, створення ефективної інституційної структури та розбудова оптимального інституційного середовища.

Питання інноваційного розвитку і його фінансового забезпечення досліджують зарубіжні і вітчизняні вчені. Значний внесок зробили А. Аганбегян, М. Вебер, Р. Гринберг, О. Джумов, Дж.-М. Кейнс, М. Кондратьєв, В. Мітчел, Дж. Робінсон, У. Ростю, Г. Спенсер, а також Ю. Бажал, В. Базилевич, В. Балицька, З. Варналій, А. Гальчинський, В. Геєць, А. Гриценко, З. Задорожний, А. Крисоватий, Я. Крупка, В. Козюк, І. Луніна, В. Найдъонов та інші.

Аналіз сучасного соціально-економічного становища вітчизняної економіки вказує на необхідність пошуку нових інвестиційних джерел для інноваційного розвитку економіки. У сучасних умовах для здійснення інвестиційно-інноваційного прориву необхідно створити значний фінансовий потенціал. Необхідність розроблення науково-практичних рекомендацій щодо формування механізму консолідації фінансових ресурсів різних власників та секторів для здійснення інноваційної модернізації національної економіки зумовила напрям нашого дослідження.

Мета статті

Метою дослідження є розробка теоретико-методологічних, інституційних, організаційно-правових засад і практичних рекомендацій у частині удосконалення механізму формування інвестиційних ресурсів різних власників для інноваційного розвитку національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Слід підкреслити, що інноваційна модернізація українського суспільства визнавалась і визнається головною домінантою державної політики та ідеологією реформ [1; 2; 3]. Однак у реальному секторі економіки наявні системні проблеми, тривале ігнорування яких зумовило низьку спроможність підприємств адаптуватися до функціонування в умовах глобалізаційних ринків та адекватно реагувати на нові виклики.

Процес інноваційного поступу в розвинених країнах забезпечує якісні зміни в суспільстві та осучаснення всіх сфер економічної системи. Але для проведення кардинальних соціально-економічних, інституційних, структурних та інноваційних трансформацій необхідно задіяти значні за обсягами приватні, державні та іноземні фінансові ресурси. За оцінками науковців і експертів, для модернізації економіки України потрібно від 165 до 300 млрд дол. США [5, с. 2]. Водночас економічні тенденції України свідчать про обмеженість фінансового потенціалу для індустріального розвитку, що проявляється у зменшенні капітальних видатків бюджету, кредитів у впровадження інновацій, чистого прибутку підприємств, амортизації на реновацію, капітальних інвестицій у галузь машинобудування тощо. Враховуючи, що для здійснення інновацій необхідні значні обсяги фінансових ресурсів, забезпечити її проведення в межах окремо взятого бюджетного, акціонерного, позикового, венчурного, зовнішнього фінансування або самофінансування практично неможливо. Тому доцільно впровадити механізм об'єднання фінансових ресурсів різних власників під конкретну мету з метою їх спрямування на виконання суспільно-важливих завдань.

Враховуючи світовий досвід, можна розглядати такі можливі сценарії довгострокового розвитку національної економіки: економічної інерції; мобілізації; капіталізації і модернізації. Аналіз зазначених сценаріїв вказує на те, що в кожному з них по-різному оцінюється роль фінансових ресурсів. Зокрема, інерційний сценарій передбачає залишити все без змін або дотримуватися лінії одного із світових лідерів. Сценарій мобілізації передбачає використання власних ресурсів для соціально-економічного розвитку і може бути результативним тільки за умов високої соціальної мобілізації, поступового нарощування власного інноваційного потенціалу. Сценарій капіталізації передбачає вкладення державних коштів в іноземні інвестиційні фонди або цінні папери з метою отримання доходу. Позитивним аспектом у сценарії модернізації є те, що він акцентує увагу на необхідності формування та розвитку власного фінансового потенціалу, що дає змогу зберегти національну ідентичність і розвивати інноваційну економіку, для якої характерними є нова якість економічного зростання, ефективна структура економіки, масове інноваційне підприємництво. Досвід інноваційного розвитку показав, що позитивним є стимулювання приватних корпорацій до збільшення обсягів фінансування інновацій. У 30 країнах-лідерах 72,5 % інновацій профінансовано корпоративним сектором [1, с. 260]. Але для того, щоб Україна змогла досягти таких інноваційних висот, сьогодні потрібно задіяти значні фінансові ресурси та спрямувати їх на конкретні цілі модернізації економіки.

Ми вважаємо, що фінансове забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної економіки в сучасних умовах необхідно здійснювати на основі принципів об'єднання фінансових ресурсів різних власників і секторів економіки шляхом застосування таких методів: самофінансування; акціонерного, бюджетного, боргового, венчурного фінансування; лізингу, зовнішнього запозичення, іноземних інвестицій. При

цьому необхідно створити цільовий фонд фінансових ресурсів для фінансування інноваційних проектів модернізації економіки та виконання інших суспільно важливих завдань.

З метою удосконалення механізму консолідації фінансових ресурсів вважаємо доцільним увести на законодавчому рівні економічно обґрунтовані фінансові нормативи щодо спрямування частини ресурсів банківської системи і небанківських фінансових установ на фінансування проектів модернізації, а також внести відповідні зміни в законодавство, яке регулює відношення у сфері державно-приватного партнерства, процес використання коштів інститутів спільного інвестування, пропорції капітальних і фінансових інвестицій, та впровадити дієві інструменти фіскального стимулювання тих суб'єктів господарювання, які вкладають кошти в інноваційні проекти.

На основі аналізу показників реального стану індустріалізації України, рівня глобальної конкурентоспроможності, структури доданої вартості, нагромадження виробничого капіталу, впровадження інновацій, капітальних інвестицій за видами активів вважаємо необхідним проведення якнайшвидшої модернізації національної економіки (табл. 1).

Таблиця 1. Показники, що свідчать про необхідність модернізації економіки України

Показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Місце України в індексі глобальної конкурентоспроможності, <i>у тому числі за субіндексами:</i>						
– інноваційний потенціал	89	82	73	84	76	79
– рівень технологічного розвитку	63	74	71	93	81	54
– якість інститутів	83	82	81	94	85	86
– якість інститутів	134	131	132	134	130	130
ВВП (за СНР-2008), млрд грн	1120,6	1349,2	1459,1	1522,6	1586,9	1979,5
Нагромадження виробничого капіталу						
Валове нагромадження основного капіталу і матеріальних оборотних коштів, млрд грн	205,9	275,8	286,2	250,1	220,9	303,2
% до ВВП	18,4	20,6	19,6	16,4	14,2	13,3
Валове нагромадження основного капіталу, млрд грн	201,9	247,6	283,1	263,7	219,3	262,9
% до ВВП (рівень безпеки – не менше 30 %)	18,0	18,3	19,4	17,3	14,0	13,9
Знос основних засобів, % (рівень безпеки – не більше 35 %)	74,9	75,9	76,7	77,3	83,5	60,1
Індустріальний розвиток						
Частка переробної промисловості:						
– у структурі валової доданої вартості, %	14,8	13,6	14,1	12,7	13,1	14,2
– у промисловому виробництві, % (рівень безпеки – не менше 70 %)	68,6	66,3	67,7	66,8	68,4	64,6
Частка продукції машинобудування в промисловому виробництві, % (рівень безпеки – не менше 20 %)	10,9	11,6	11,2	9,7	7,9	6,5
Упровадження інновацій						
Частка промислових підприємств, які впроваджували інновації, %	11,5	12,8	13,6	12,9	12,1	15,2
Частка інноваційної продукції в обсязі реалізованої продукції, %	3,8	3,8	3,3	3,3	2,5	1,4
Зайнятість, рівень доходів населення						
Рівень безробіття за методологією МОП, %	8,1	7,9	7,5	7,2	9,3	9,1
Реальний наявний дохід, % до попереднього року	117,1	108,9	113,9	106,1	91,6	115,6

*Розраховано за даними Державної служби статистики України і Національного інституту стратегічних досліджень

Дослідження показали, що наявні джерела фінансування інноваційного розвитку національної економіки за видами і належністю власності, а також щодо окремо взятих методів фінансування є надто обмеженими і не можуть самостійно фінансово забезпечити індустріальний розвиток держави (табл. 2).

Про загальний дефіцит фінансових ресурсів для модернізації на макроекономічному рівні свідчить постійне зростання кінцевих споживчих витрат до 90 % ВВП (на придбання товарів, послуг, сплату податків громадяни витрачають 90 – 93 % від власних доходів) та зниження норми заощадження до 10 % ВВП, що підтверджує існування споживацької моделі розвитку економіки України, а також необхідність проведення її комплексної модернізації та формування для цього відповідного фінансового потенціалу.

Фінансова участь держави в інноваційних процесах є незначною, оскільки знижується обсяг фінансових ресурсів, які спрямовуються на капітальні видатки. У 2015 р. їхня частка в загальній структурі видатків Зведеного бюджету України становила лише 3,1 %, тоді як у 2011 р. вона перебувала на рівні 10 %.

Фінансові ресурси суб'єктів господарювання (чистий прибуток і амортизація) є також обмеженими. Разом їхній обсяг становить близько 28 % ВВП, де на капітальні інвестиції спрямовується 45-50 %, а решта використовується на поточне споживання.

При обмеженому надходженні ресурсів підприємств для фінансування модернізації спостерігається диспропорція між обсягами фінансових і капітальних інвестицій. Якщо у 2012 р. обсяг капітальних інвестицій становив 20,1 % ВВП, то у 2015 р. знизився до 13,8 % ВВП. Фінансові інвестиції впродовж шести років за обсягами щороку становлять 44-52 % ВВП, що свідчить про ймовірно високу спекулятивну складову в організації фінансових потоків.

У частині залучених джерел фінансування економіки виявлено, що на фондовому ринку через довгострокові цінні папери акумулюються недостатні фінансові ресурси, причому щороку їхній обсяг кардинально змінюється (у 2010 р. – 9,5 млрд грн, у 2012 р. – 51 млрд грн, у 2014 р. – 29 млрд грн, у 2015 р. – 11,4 млрд грн). Із загальних ресурсів банківської системи (власного капіталу та залучених коштів фізичних і юридичних осіб) на кредитування капітальних інвестицій використовується лише 4-7 %, оскільки кредити банків традиційно спрямовуються в споживчі та обслуговуючі галузі із швидким обігом капіталу.

На фоні обмежених обсягів державного та приватного фінансування економіки доволі високим є боргове (позикове) фінансування, що погіршує стан фінансової незалежності суб'єктів господарювання і може спровокувати банкрутство. Рівень корпоративного боргу нині сягнув понад 292 % ВВП, а державного та гарантованого державою боргу – понад 79 % ВВП.

Спостерігається розпорошення фінансових ресурсів і відсутність ефективних механізмів спрямування частини активів небанківських фінансових установ, інститутів спільного інвестування і недержавних пенсійних фондів на фінансування проектів модернізації. Їхні активи сукупно перевищують загальний обсяг капітальних інвестицій в економіку України, проте на цілі інноваційного розвитку вони практично не використовуються. У структурі капітальних інвестицій у 2015 р. кошти держбюджету займали лише 2,5 %, кредити банків – 7,6 %, кошти іноземних інвесторів – 3 %, частка ресурсів інвестиційних фондів дорівнювала лише 0,4 % [6, с. 8-9].

Дослідження ресурсного потенціалу за джерелами фінансування підтвердили, що жодне окремо взяте джерело неспроможне забезпечити необхідними фінансовими ресурсами комплексну модернізацію національної економіки. З урахуванням обмеженості фінансових ресурсів окремо взятих джерел запропоновано застосовувати механізм консолідації (об'єднання) ресурсів різних власників та секторів економіки для модернізації економіки України.

У цій ситуації важливо визначити оптимально-орієнтовну структуру джерел формування консолідованих інвестиційних ресурсів. Джумов О. розрахував і запропонував прогностичні показники оптимального забезпечення підприємств у фінансових ресурсах, які можна консолідувати із різних джерел, у яких прибуток склав 20,5 %; іноземні інвестиції – 21 %; банківські кредити – 15,8 %; прямі іноземні інвестиції в статутний капітал – 15 %; амортизація – 11 %, облігації – 7,2 %; ресурси бюджетів і позабюджетних фондів – 3,2 %; первинне розміщення акцій – 2,6 %; обліковані банками векселі корпорацій – 0,9 %. Крім того, для консолідації фінансових ресурсів на конкретні цілі О. Джумов пропонує максимально задіяти ресурси корпоративного сектору [7, с. 26]. На нашу думку, збільшення обсягу інвестицій необхідно проводити на принципах консолідації та концентрації фінансових ресурсів і інвестиційно-інноваційних проектів.

Незадовільний стан індустріального розвитку України та обмеженість фінансових ресурсів для інноваційної модернізації економіки, які формуються на ендогенній основі у суб'єктів господарювання та держави, хоча саме вони є головними інституційними учасниками цього процесу, потребує вжиття певних заходів щодо створення комплексної системи фінансового забезпечення модернізації на основі консолідації фінансових ресурсів у всіх секторах: фінансових і нефінансових корпораціях, державних установах і організаціях, домашніх господарствах, некомерційних організаціях, що обслуговують домашні господарства.

Таблиця 2. Показники, що свідчать про обмеженість фінансових ресурсів для модернізації національної економіки

Показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Рівень споживання та заощадження						
Кінцеві споживчі витрати, млрд грн	946,3	1154,2	1287,5	1397,5	1409,8	1715,6
% до ВВП	84,4	85,5	88,3	91,8	90,1	86,7
Валове заощадження, млрд грн	197,6	208,4	198,6	152,6	164,1	137,4
% до ВВП	18,25	16,0	14,1	10,5	10,4	9,0
Капітальні інвестиції						
Капітальні інвестиції, млрд грн	189,1	260	293,7	267,7	219,4	273,1
% до ВВП	16,8	19,2	20,1	17,5	14,0	13,8
Частка капітальних інвестицій у галузь машинобудування, %	2,3	2,2	2,6	2,1	2,4	2,2
Фінансові інвестиції						
Фінансові інвестиції суб'єктів господарювання, млрд грн	502,9	594,3	656,4	703,6	765,0	1031,6
% до ВВП	44,8	44,0	44,9	46,2	48,8	52,1
Капітальні видатки бюджету						
Капітальні видатки зведеного бюджету, млрд грн	30,6	41,9	40,7	29,4	20,2	21,2
% в структурі видатків бюджету	8,1	10,0	8,3	5,8	3,9	3,1
Дефіцит зведеного бюджету, % до ВВП (рівень безпеки – не більше 3 % ВВП)	-5,8	-1,7	-3,5	-4,2	-4,6	-2,3
Власні фінансові ресурси суб'єктів господарювання						
Чистий прибуток прибуткових підприємств, млрд грн	155,2	208,9	210,6	179,3	205,2	353,0
% до ВВП	13,8	15,5	14,4	11,8	13,1	17,8
Амортизація основних засобів, млрд грн	121,9	119,0	146,6	185,7	195,7	199,8
% до ВВП	10,9	8,8	10,0	12,2	12,5	10,1
Ресурси фондового та кредитного ринків						
Залучені в економіку фінансові ресурси через довгострокові цінні папери, млрд грн	9,5	35,9	51,4	42,5	29,0	11,4
Кредити (від 1 року) в реальний сектор економіки, млрд грн	292,7	324,2	308,9	333,0	439,1	399,9
Позикові фінансові ресурси в економіці						
Корпоративний борг, % до ВВП	229,0	219,2	230,9	246,7	270,5	292,1
Державний та гарантований державою борг, % до ВВП	38,5	35,0	35,3	38,4	70,2	79,4
Вкладення банків у боргові цінні папери в структурі їхніх активів, %	8,9	8,3	8,5	10,8	12,8	15,8

**Розраховано за даними Державної служби статистики України і Національного інституту стратегічних досліджень.*

Необхідність пошуку додаткових фінансових джерел для модернізації значно активізувало дослідження ресурсних можливостей держави. Зокрема, Онищенко В. наголошує на тому, що модернізацію необхідно починати за будь-яких стартових умов, але треба зробити виважену оцінку ресурсів і можливостей [8, с. 6].

Формування фінансового потенціалу для інноваційної модернізації економіки слід розглядати як комплексний процес, який об'єднує такі етапи:

-
- ініціювання, відбір, затвердження національних інноваційних проектів;
 - визначення методів, інструментів, джерел їхнього фінансування;
 - об'єднання фінансових ресурсів різних власників та секторів економіки для створення цільового фонду фінансових ресурсів для інноваційного розвитку економіки.

Оптимальне та цільове використання фінансових ресурсів для інноваційної модернізації економіки можливо забезпечити, якщо вони будуть спрямовуватися на фінансування конкретних інноваційних проектів, затверджених в установленому порядку. З огляду на це, ми пропонуємо підходи до реформування моделі ініціювання та впровадження національних інноваційних проектів, які ґрунтуються на:

- розширенні складу ініціаторів проектів;
- застосуванні механізмів перевірки ініційованих проектів на предмет економічної доцільності, відсутності дублювання, відповідності завданням розвитку економіки;
- уведенні в структурно-функціональну схему консолідації фінансових ресурсів Державного агентства з питань електронного урядування для проведення рекламно-пропагандистської роботи;
- створенні Державного банку розвитку та наданні йому повноважень разом із науковими установами в частині визначення оптимальних методів і джерел фінансування проектів;
- залученні Національної академії наук України, галузевих академій і галузевих асоціацій для наукового та професійного забезпечення процесів відбору і реалізації національних інноваційних проектів;
- затвердженні у визначеному законодавством порядку переліку національних інноваційних проектів розвитку економіки на середньо- та довгострокову перспективу.

Висновки та перспективи подальших досліджень

У запропонованих нами напрямках удосконалення механізму консолідації фінансових ресурсів для інноваційного розвитку економіки України головним агентом із консолідації фінансових ресурсів є Державний банк розвитку, який разом із профільними органами влади та установами Національної академії наук України розраховує параметри багаторічного бюджету для фінансування інноваційних проектів модернізації, визначає оптимальні пропорції між різними джерелами та методами фінансування, консолідує фінансові ресурси різних власників з метою створення цільового фонду для інноваційної модернізації національної економіки, з якого надалі здійснюється фінансування затверджених проектів модернізації. Потребує подальших досліджень стимулювання впровадження інноваційних проектів, ефективність організаційно-правових засад фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки, перспективи державно-приватного партнерства, функціонування інститутів спільного інвестування в системі забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку національної економіки.

Список літератури

1. Аналітична доповідь до щорічного послання Президента України до Верховної ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». – К.: НІСД, 2016. – 688 с.
2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». – К.: НІСД, 2015. – 684 с.
3. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України. – К.: НІСД, 2013. – 71 с.
4. Статистичний щорічник України за 2015 рік / Державна служба статистики України. – К.: – 2016. – 575 с.
5. Журавель, Ю. Г. Консолідація фінансових ресурсів для модернізації національної економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Ю. Г. Журавель. Терноп. нац. . екон. ун-т. – Т., 2015. – 20 с.
6. Статистичний бюлетень Капітальні інвестиції в Україні за 2015 рік / Державна служба статистики України. – К.: – 2016. – 41 с.
7. Джумов, А. М. Консолидация финансовых ресурсов по обеспечению национальных интересов России: автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра экон. наук: спец. 08.00.10 – финансы, денежное обращение и кредит / Джумов А. М. – Российский университет дружбы народов, М., 2009. – 34 с.
8. Онищенко, В. Модернізація як імператив розвитку України [Текст] / В. Онищенко // Економіка України. – 2011. – № 7. – С. 4–13.

References

1. *Analitychna dopovid' do shchorichnoho poslannya Prezydenta Ukrayiny do Verkhovnoyi rady Ukrayiny «Pro vnutrishnye ta zovnishnye stanovyshche Ukrayiny v 2016 rotsi».* (2016). Kyiv: NISD.

-
2. *Analychna dopovid' do Shchorichnoho Poslannya Prezidenta Ukrayiny do Verkhovnoyi Rady Ukrayiny «Pro vnutrishnye ta zovnishnye stanovyshe Ukrayiny v 2015 rotsi».* (2015). Kyiv: NISD.
 3. *Innovatsiynyy rozvytok promyslovosti yak skladova strukturnoyi transformatsiyi ekonomiky Ukrayiny.* (2013). Kyiv: NISD.
 4. *Statystychnyy shchorichnyk Ukrayiny za 2015 rik.* (2016). Kyiv.
 5. Zhuravel', Yu. H. (2015). *Konsolidatsiya finansovykh resursiv dlya modernizatsiyi natsional'noyi ekonomiky.* Ternopil: Ternop. nats. . ekon. un-t.
 6. *Statystychnyy byuletyn' Kapital'ni investytsiyi v Ukrayini za 2015 rik.* (2016). Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny.
 7. Dzhumov, A. M. (2009). *Konsolidatsiya finansovykh resursiv po obespechenyyu natsyonal'nykh interesov Rossyy.* Moscow: Rosyyskyy unyversitet druzhby narodov.
 8. Onyshchenko, V. (2011). Modernizatsiya yak imperatyv rozvytku Ukrayiny. *Ekonomika Ukrayiny*, 7, 4-13.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2017 р.